

GROW

WITH
BIOFORE

OSAVUOSIKATSAUS 1.1. – 30.9.2016

Osavuositarkastus Q3/2016:

Tulosparannus jatkui vuoden 2016 toiselle puoliskolle – erinomainen, kausiluonteisesti vahva Q3

Q3 2016 lyhyesti

- Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 31 % 314 (240) miljoonaan euroon.
- Kasvuhankkeet vaikuttivat tulokseen merkittävästi ja lisäsivät toimitusmääriä UPM Biorefining-, UPM Raflatac- ja UPM Specialty Papers -liiketoiminta-alueilla.
- UPM Paper ENAn tulos oli kausiluonteisesti vahva korkean toiminnallisen tehokkuuden ja poikkeuksellisen alhaisten kiinteiden kustannusten ansiosta.
- Toimenpiteet kustannustehokkuuden parantamiseksi jatkuivat suunnitellusti.
- Liiketoiminnan rahavirta oli ennätyksellisen vahva, 506 (363) miljoonaa euroa.

Q1–Q3 2016 lyhyesti

- Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 28 % 859 (669) miljoonaan euroon.
- Liiketoiminnan rahavirta nousi 1 281 (795) miljoonaan euroon.
- Nettovelka laski 1 479 (2 465) miljoonaan euroon ja velkaantumisaste 19 %:iin (31 %).
- UPM myi heinäkuussa Schwedtin sanomalehtipaperitehtaan Saksassa.
- UPM ilmoitti heinäkuussa UPM Kymin sellutehtaan kapasiteetin lisäyksestä 870 000 tonniin.
- Lokakuussa UPM ilmoitti investoivansa tarralaminaattituotantoon Puolassa voidakseen vastata kysynnän kasvuun Euroopassa.

Tunnuslukuja

	Q3/2016	Q3/2015	Q2/2016	Q1–Q3/2016	Q1–Q3/2015	Q1–Q4/2015
Liikevaihto, milj. euroa	2 445	2 530	2 445	7 336	7 564	10 138
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	423	345	385	1 210	987	1 350
% liikevaihdosta	17,3	13,6	15,8	16,5	13,0	13,3
Liikevoitto, milj. euroa	364	513	262	903	922	1 142
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	314	240	264	859	669	916
% liikevaihdosta	12,8	9,5	10,8	11,7	8,8	9,0
Voitto ennen veroja, milj. euroa	336	498	250	848	861	1 075
Vertailukelpoinen voitto ennen veroja, milj. euroa	288	225	252	807	608	849
Kauden voitto, milj. euroa	268	408	198	693	723	916
Vertailukelpoinen kauden voitto, milj. euroa	234	189	200	659	519	734
Tulos per osake (EPS), euroa	0,50	0,77	0,37	1,30	1,36	1,72
Vertailukelpoinen EPS, euroa	0,44	0,35	0,37	1,23	0,97	1,38
Oman pääoman tuotto (ROE), %	13,8	21,0	10,1	11,7	12,5	11,9
Vertailukelpoinen ROE, %	12,1	9,7	10,2	11,1	9,0	9,5
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	13,4	18,4	9,9	11,0	10,9	10,3
Vertailukelpoinen ROCE, %	11,5	8,6	10,0	10,5	7,9	8,3
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	506	363	434	1 281	795	1 185
Liiketoiminnan rahavirta per osake, euroa	0,95	0,68	0,81	2,40	1,49	2,22
Oma pääoma per osake kauden lopussa, euroa	14,75	14,89	14,36	14,75	14,89	14,89
Sijoitettu pääoma kauden lopussa, milj. euroa	10 463	11 148	10 403	10 463	11 148	11 010
Korolliset nettovelat kauden lopussa, milj. euroa	1 479	2 465	1 876	1 479	2 465	2 100
Velkaantumisaste kauden lopussa, %	19	31	24	19	31	26
Henkilöstö kauden lopussa	19 559	19 874	20 711	19 559	19 874	19 578

Vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien UPM uudelleen nimeää aiemmin käyttämänsä "ilman kertaluonteisia eriä" ei-IFRS-tunnuslukuja "vertailukelpoinen" tunnusluvuilla. Näitä vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyihin tunnuslukuihin. Lisää tietoa UPM:n taloudellisesta raportoinnista käytettävistä vaihtoehtoisista tunnusluvuista löytyy pörsstitiedotteesta 14.4.2016. Tunnuslukujen täsmäytys lähimpään IFRS-tilinpäätöslukuun on esitetty tämän osavuositarkastuksen tilinpäätöstiedoissa.

UPM Paper Asia -liiketoiminta-alue muutti nimensä UPM Specialty Papers -liiketoiminta-alueeksi 1.10.2016. Muutos ei vaikuta raportoituhiin lukuihin.

Toimitusjohtaja Jussi Pesonen kommentoi Q3:n tulosta:

”UPM:n tulos kolmannella neljänneksellä oli erinomainen ja osoitti liiketoimintamallimme vahvuuden. Kasvuhankkeemme ja toimenpiteemme kustannustehokkuuden parantamiseksi tuottivat edelleen tulosta. UPM Paper ENA onnistui erityisen hyvin tällä kausiluonteisesti vahvalla neljänneksellä. Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 31 prosenttia ja liiketoiminnan rahavirta nousi ennätyksellisen vahvaan 506 miljoonaan euroon. Lisäksi nettovelkamme oli 986 miljoonaa euroa alempi kuin vuotta aiemmin.

UPM Paper ENAn tulos osoittaa, että arvoa voidaan luoda myös haastavassa liiketoimintaympäristössä. Onnistunut kaupallinen strategia, tiukkana jatkunut kulujenhallinta ja tuotantolaitosten optimaalinen käyttö tuovat tuloksia. Tämä näkyi erityisesti kausiluonteisesti vahvalla kolmannella neljänneksellä, kun toiminnallinen tehokkuus oli korkea ja kiinteät kustannukset erittäin alhaalla.

Jatkossa odotamme graafisten papereiden kysynnän rakenteellisen laskun jatkuvan Euroopassa saman suuntaisena kuin viime vuosina. Siksi olemme käynnistäneet graafisia papereita Euroopassa tuottavien tehtaidemme kilpailukykytarkastelun. Rakennearjestyksiä koskevista mahdollisista suunnitelmista ilmoitetaan lähiaikoina.

Kasvuhankkeemme saivat vauhtia ja vaikuttivat merkittävästi tulosparannukseen. Sellu- ja tarrainvestointien lisäksi Lappeenrannan biojalostamo ja UPM Changshun erikoispaperikone Kiinassa vaikuttivat positiivisesti tulokseen. Olemme nyt saavuttaneet 80 prosenttia 200 miljoonan euron EBITDA-tavoitteestamme, jonka asetimme näille ensimmäisen aallon kasvuhankkeille.

Toisen aallon kohdennetut kasvuhankkeemme etenevät hyvin. Virossa sijaitsevan Otepään vaneritehtaan ja UPM Kaukan sellutehtaan laajennukset käynnistyvät neljännellä vuosineljänneksellä. UPM Kymin sellutehtaan toisen vaiheen laajennus etenee suunnitellusti. Lokakuussa ilmoitimme 35 miljoonan euron investoinnista UPM Raflatacin Puolan tehtaalle. Investoinnilla vastataan Euroopan kasvavaan tarramateriaalien kysyntään. Uruguayssa jatkamme neuvotteluja vaihtoehtoista pitkän aikavälin kehitykselle.

Kaiken kaikkiaan meillä on hyvä syy olla tyytyväinen neljännekseemme. Vahva rahavirtamme mahdollistaa sekä kohdennetut kasvuihin että houkuttelevan voitonjaon osakkeenomistajille. Vahva tase mahdollistaa liiketoiminnan muutoksen kiihdyttämisen, kun aika ja tilaisuus ovat otolliset. UPM pyrkii säilyttämään vahvan taseen kaikissa vaihtoehtoissa.”

Näkymät vuodelle 2016

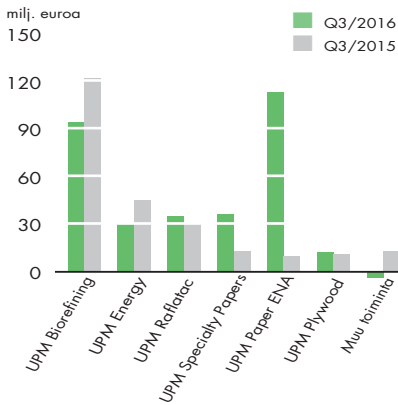
UPM:n näkymät vuodelle 2016 säilyvät ennallaan. Kannattavuuden odotetaan paranevan sekä koko vuoden 2016 osalta että vuoden 2016 jälkipuoliskolla verrattuna viime vuoteen. Vuoden 2016 viimeisen neljänneksen tuloksen odotetaan olevan kolmatta vuosineljännestä alempi kausiluonteisten tekijöiden sekä UPM Biorefining- ja UPM Paper ENA -liiketoimintalueiden selkeästi mittavampien kunnossapitotöiden johdosta.

UPM:n kasvuhankkeiden odotetaan vaikuttavan myönteisesti yhtiön tulokseen vuonna 2016 vuoteen 2015 verrattuna. UPM jatkaa toimenpiteitään muuttuvien ja kiinteiden kustannusten vähentämiseksi vuonna 2016. Valuuttakurssien odotetaan vaikuttavan myönteisesti vanhojen valuuttasuojauksen umpeuduttua.

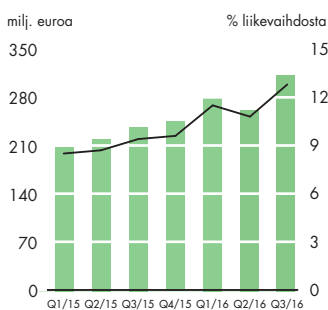

Tulos

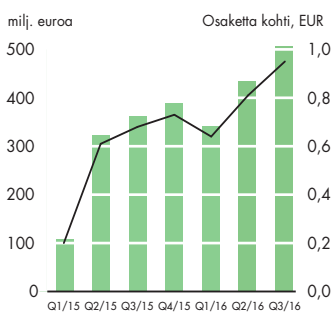
Vertailukelpoinen EBIT

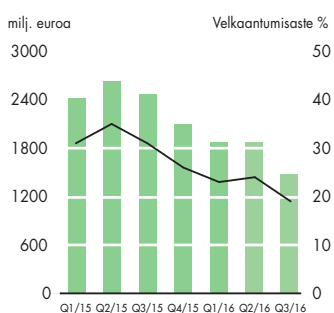
Vertailukelpoinen EBIT

Liiketoiminnan rahavirta

Korolliset nettovelat

Q3 2016 vuoden 2015 vastaavaan jaksoon verrattuna

Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen liikevaihto oli 2 445 miljoonaa euroa, 3 % vähemmän kuin vuoden 2015 kolmannen neljänneksen liikevaihto 2 530 miljoonaa euroa. UPM Biorefining-, UPM Specialty Papers-, UPM Raflatac- ja UPM Plywood -liiketoiminta-alueiden toimitusmäärät lisääntyivät ja UPM Paper ENA- sekä UPM Energy -liiketoiminta-alueiden toimitusmäärät vähenivät. Liikevaihtoon vaikuttivat alemmat myyntihinnat useissa liiketoiminnoissa sekä vuoden 2015 kolmannella neljänneksellä Isossa-Britanniassa myyty Tilhill Forestry -liiketoiminta.

Vertailukelpoinen EBITDA nousi 23 % ja oli 423 (345) miljoonaa euroa eli 17,3 % (13,6 %) liikevaihdosta. Muuttuvat ja kiinteät kustannukset olivat merkittävästi alemmat kuin vertailuajanjaksolla, osin UPM:n meneillään olevien kannattavuuden parannustoimenpiteiden ansiosta. Lisäksi UPM Paper ENAn toiminnallinen tehokkuus oli korkea ja kiinteät kustannukset olivat vuosineljänneksellä poikkeuksellisen alhaiset. Yhtiön kasvuhankkeet vaikuttivat merkittävästi vuoden 2016 kolmannen neljänneksen vertailukelpoiseen EBITDAn nousuun ja lisäsivät sellun, erikoispaperin ja tarramateriaalin toimituksia sekä hienopaperin toimitusmääriä Aasiassa verrattuna viime vuoteen. Toteutuneet valuuttasuojaukset vaikuttivat vain vähän vuoden 2016 kolmannen neljänneksen vertailukelpoiseen EBITDAan, kun vertailuajanjaksolla niillä oli merkittävä negatiivinen vaikutus. UPM:n tuotevalikoiman myyntihintojen muutoksilla oli negatiivinen nettovaikutus vertailukelpoiseen EBITDAan.

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 31 % ja oli 314 (240) miljoonaa euroa eli 12,8 % (9,5 %) liikevaihdosta. Poistot ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä olivat 118 (131) miljoonaa euroa. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon lisäksi hakkuilla vähennettynä, ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, oli 7 (24) miljoonaa euroa.

Liikevoitto oli 364 (513) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa olivat 50 (273) miljoonaa euroa tuottoa. Tähän sisältyy 47 miljoonan euron voitto Schwedin sanomalehtipaperitehtaan ja siihen kuuluvan omaisuuden myynnistä.

Korkokulut ja muut rahoituskulut nettona olivat 4 (15) miljoonaa euroa. Kurssieroista ja käypien arvojen muutoksesta aiheutui 25 (0) miljoonan euron tappio. Tuloverot olivat 68 (90) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät veroissa olivat 14 (54) miljoonaa euroa negatiiviset.

Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen voitto oli 268 (408) miljoonaa euroa, ja vertailukelpoinen kauden voitto oli 234 (189) miljoonaa euroa.

Q3 2016 vuoden 2016 toiseen neljänneksen verrattuna

Vertailukelpoinen EBITDA nousi 10 % ja oli 423 (385) miljoonaa euroa eli 17,3 % (15,8 %) liikevaihdosta. Kiinteät kustannukset olivat kausiluontoisesti alemmat. Muuttuvat kustannukset ja myyntihinnat pysyivät pääosin vakaina. UPM Paper ENAn tulos oli katsauskaudella kausiluontoisesti vahva suurempien toimitusmäärien, korkean toiminnallisen tehokkuuden ja poikkeuksellisen alhaisten kiinteiden kustannusten ansiosta.

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 19 % ja oli 314 (264) miljoonaa euroa eli 12,8 % (10,8 %) liikevaihdosta. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon lisäksi hakkuilla vähennettynä oli 7 (11) miljoonaa euroa. Poistot ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä olivat 118 (134) miljoonaa euroa.

Liikevoitto oli 364 (262) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuu 2016 verrattuna tammi-syyskuuhun 2015

Vuoden 2016 tammi-syyskuun liikevaihto oli 7 336 miljoonaa euroa, 3 % vähemmän kuin vuoden 2015 vastaavan ajanjakson liikevaihto 7 564 miljoonaa euroa. UPM Biorefining-, UPM Specialty Papers-, UPM Raflatac- ja UPM Plywood -liiketoiminta-alueiden toimitusmäärät lisääntyivät ja UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueen toimitusmäärät vähenivät. Liikevaihtoon vaikuttivat vuoden 2015 kolmannella neljänneksellä Isossa-Britanniassa myyty Tilhill Forestry -liiketoiminta sekä alemmat myyntihinnat useissa liiketoiminnoissa.

Vertailukelpoinen EBITDA nousi 23 % ja oli 1 210 (987) miljoonaa euroa eli 16,5 % (13,0 %) liikevaihdosta. Muuttuvat ja kiinteät kustannukset olivat merkittävästi alemmat kuin vertailuajanjaksolla, osin UPM:n meneillään olevien kannattavuuden parannustoimenpiteiden ansiosta. Yhtiön kasvuhankkeet vaikuttivat myönteisesti vuoden 2016 tammi-syyskuun vertailukelpoiseen EBITDAan ja lisäsivät sellun, uusiutuvan dieselin, erikoispaperin ja tarramateriaalin toimituksia sekä hienopaperin toimitusmääriä Aasiassa verrattuna viime vuoteen. Toteutuneet valuuttasuojaukset vaikuttivat vain vähän vuoden 2016 tammi-syyskuun vertailukelpoiseen EBITDAan, kun vertailuajanjaksolla niillä oli merkittävä negatiivinen vaikutus. UPM:n tuotevalikoiman myyntihintojen muutokset vaikuttivat negatiivisesti vertailukelpoiseen EBITDAan.

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi 28 % ja oli 859 (669) miljoonaa euroa eli 11,7 % (8,8 %) liikevaihdosta. Poistot ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä olivat 390 (392) miljoonaa euroa. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä, ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, oli 35 (71) miljoonaa euroa.

Liikevoitto oli 903 (922) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa olivat 44 (253) miljoonaa euroa tuottoa. Schwedtin sanomalehtipaperitehtaan ja siihen kuuluvan omaisuuden myynnistä syntyi 47 miljoonan euron voitto. Madison Paper Industries -yhteisyrityksen sulkeminen aiheutti 28 miljoonan euron kulut (55 miljoonaa UPM Paper ENAssa sekä vastaava 27 miljoonan euron eliminointi eliminoinneissa ja täsmäytyksissä). Realisoitumattomien rahavirran suojausten ja hyödykejohdannaisten käyvän arvon muutoksesta syntyi 25 (4) miljoonan euron voitto.

Korkokulut ja muut rahoituskulut nettona olivat 33 (51) miljoonaa euroa. Kurssieroista ja käypien arvojen muutoksesta aiheutui 22 (10) miljoonan euron tappio. Tuloverot olivat 155 (138) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät veroissa olivat 8 (49) miljoonaa euroa negatiiviset.

Vuoden 2016 tammi-syyskuussa voitto oli 693 (723) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen kauden voitto oli 659 (519) miljoonaa euroa.

Rahavirta ja rahoitus

Vuoden 2016 tammi-syyskuussa liiketoiminnan rahavirta ennen investointeja ja rahoitusta oli 1 281 (795) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma väheni 115 miljoonaa euroa (kasvoi 68 miljoonaa euroa) katsauskauden aikana.

Varsinaisen yhtiökokouksen 7.4.2016 päätöksen mukaisesti osinkoa maksettiin 0,75 euroa osakkeelta (yhteensä 400 miljoonaa euroa). Osingon maksupäivä oli 21.4.2016.

Korollinen nettovelka kauden lopussa laski 1 479 (2 465) miljoonaa euroon. Velkaantumistaso 30.9.2016 oli 19 % (31 %).

UPM:n rahavarat ja käyttämättömät luottolimiitit olivat 30.9.2016 yhteensä 1,4 miljardia euroa.

Investoinnit

Vuoden 2016 tammi-syyskuussa investoinnit ilman investointeja osakkeisiin olivat 231 (329) miljoonaa euroa eli 3,1 % (4,3 %) liikevaihdosta. Kokonaisinvestointien, ilman investointeja osakkeisiin, ennakoidaan vuonna 2016 olevan noin 350 miljoonaa euroa.

UPM ilmoitti 23.4.2015 vahvistavansa asemaansa Euroopan johtavana vanerintuottajana laajentamalla Otepään vaneritehdasta Virossa. Laajennuksen myötä tehtaan tuotantokapasiteetti nousee lähes kaksinkertaiseksi, 90 000 kuutiometriin vuodessa. Lisäksi tehdasalueelle rakennetaan uusi biovoimalaitos. Otepään tehtaan investoinnin kokonaisarvo on noin 40 miljoonaa euroa. Laajennus valmistuu vuoden 2016 loppuun mennessä.

UPM ilmoitti 16.6.2015 parantavansa Lappeenrannan Kaukaan sellutehtaan tehokkuutta ja kilpailukykyä sekä mahdollisuuksia optimaaliseen ajoon. UPM investoi noin 50 miljoonaa euroa molempien sellun kuivauskoneiden uudistamiseen ja uuden paalauslinjan asentamiseen tehtaalte. Investoinnin on suunniteltu saatavan päätökseen vuoden 2016 lopulla. Investointi parantaa koko Kaukaan tehdasintegraatin resurssitehokkuutta ja toiminnan joustavuutta.

UPM ilmoitti kesäkuussa 2013 osallistuvansa Pohjolan Voima Oy:n osakeantiin Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitosyksikön rahoittamiseksi. UPM:n osuus osakeannista on 119 miljoonaa euroa, josta 93 miljoonaa euroa on maksettu viime vuosina. Osakeannin jäljelle jäävä osa toteutetaan tulevien vuosien aikana hankkeen rahoitustarpeen mukaan.

Henkilöstö

Vuoden 2016 tammi-syyskuussa UPM:n palveluksessa oli keskimäärin 20 024 (20 455) henkilöä. Vuoden 2016 alussa henkilöstön määrä oli 19 578 ja kolmannen neljänneksen lopussa 19 559.

Merkittävät tapahtumat raportointikaudella

14.3. UPM ilmoitti sulkevansa Madison Paper Industries -tehtaan Yhdysvalloissa. Madison Paper Industries oli UPM-Kymmene Inc:n ja New York Timesin tytäryhtiön Northern SC Paper Corp:n yhteisyritys. Tehtaan tuotanto päättyi 21.5. Tehtaan sulkeminen vähensi UPM:n päällystämättömien aikakauslehtipapereiden (SC) tuotantokapasiteettia 195 000 tonnilla. Sulkeminen vaikutti 214 henkilöön tehdasalueella. Tehdasalueella sijaitsevat vesivoimalaitokset myydään.

23.3. UPM ilmoitti, että UPM Biochemicals perustaa innovaatioyksikön Biomedicumin tutkimus- ja opetuskeskukseen Meilahdessa Helsingissä. Yksikkö keskittyy UPM:n kehittämän selluloosananofibrillitekniologian mahdollistamiin biolääketieteeseen soveltuksiin.

26.4. UPM ilmoitti allekirjoittaneensa sopimuksen Schwedtin sanomalehtipaperitehtaan ja siihen kuuluvan omaisuuden myynnistä LEIPA Georg Leinfelder GmbH:lle. LEIPA suunnittelee muuntavansa tehtaan tuottamaan pintakartonkia eli laineria. Tehdas ja siihen kuuluva omaisuus siirtyvät UPM:ltä LEIPA Georg Leinfelder GmbH:lle 1.7.2016. Tehtaan koko henkilöstö siirtyi LEIPA:n palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Kauppahinta oli 70 miljoonaa euroa, ja UPM kirjasi vuoden 2016 kolmannen neljänneksen tulokseen 47 miljoonan euron voiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavana eränä. Yhtiöt ovat sopineet kaupan yhteydessä sanomalehtipaperin sopimusvalmistuksesta siirtymäajalla, joka päättyy viimeistään vuoden 2017 lopussa. Tehtaan tuotantokapasiteetti on 280 000 tonnia sanomalehtipaperia vuodessa.

26.5. UPM-Kymmene Oyj ilmoitti etenevänsä suunnitelmissaan muuttaa yhtiörakenteensa Suomessa nykyistä liiketoimintarakennetta paremmin vastaavaksi. Suunnitelmasta ilmoitettiin alun perin 10.12.2015. Suomeen perustettiin kolme uutta tytäryhtiötä: UPM Energy Oy, UPM Paper Asia Oy ja UPM Paper ENA Oy. UPM Energy-, UPM Specialty Papers- ja UPM Paper ENA (Eurooppa & Pohjois-Amerikka) -liiketoiminta-alueiden henkilöstö ja omaisuus Suomessa siirrettiin uusiin yhtiöihin 1.7.2016. UPM Raflatac ja UPM Plywood ovat jo omia tytäryhtiöitään Suomessa. UPM Biorefining pysyy osana UPM-Kymmene Oyj:tä.

4.7. UPM ilmoitti investoivansa 98 miljoonaa euroa UPM Kymin sellutehtaan vahvistaakseen asemaansa valkaistun sellun toimittajana teollisuuden ja kuluttajatuotemarkkinoiden kasvaviin sellun loppukäyttökohteisiin, kuten pehmo-, erikois- ja pakkauspapereihin sekä kartonkiin. Kymin vuosittaisen tuotantokapasiteetin arvioidaan kasvavan nykyisestä 700 000 tonnista 870 000 tonniin valkaistua havu- ja koivusellua vuoden 2017 loppuun mennessä. Investointi parantaa entisestään UPM Kymin kustannuskilpailukykyä ja ympäristösuorituskykyä.

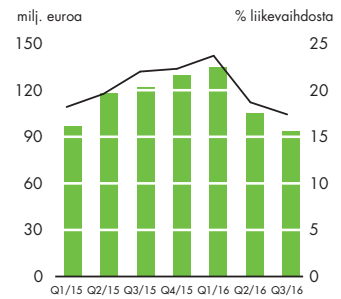
Raportointikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

11.10. UPM ilmoitti rakentavansa uuden päällystyslinjan Wroclawin tehtaalte Puolaan. Uuden päällystyslinjan sekä rullien käsittely- ja leikkuukapasiteetin lisäysten avulla UPM Raflatac pyrkii vastaamaan tarralaminaatin kysynnän kasvuun Euroopassa. Tuotanto uudella linjalla aloitetaan suunnitelmien mukaan vuoden 2018 alkupuoliskolla. Investoinnin kokonaisarvo on noin 35 miljoonaa euroa.

UPM Biorefining

UPM Biorefining muodostuu sellu-, saha- ja biopolttoaineliiketoiminnoista. UPM:llä on kolme sellutehdasta Suomessa sekä sellutehdas ja puuviljelmät Uruguayssa. UPM:llä on Suomessa neljä sahaa. UPM:n puupohjaista uusiutuvaa dieseliä valmistavan biojalostamon toiminta käynnistyi vuoden 2015 alussa. UPM Biorefiningin asiakkaita ovat pääasiassa pehmo- ja erikoispapereiden sekä kartongin tuottajat selluteollisuudessa, polttoainekelijat biopolttoaineteollisuudessa sekä rakennus- ja puusepänteollisuus sahatavarateollisuudessa.

Vertailukelpoinen EBIT

	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	Q1-Q4/15
Liikevaihto, milj. euroa	541	563	568	584	554	601	533	1 672	1 688	2 272
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	132	140	175	166	161	153	134	448	448	614
% liikevaihdosta	24,5	24,8	30,9	28,4	29,1	25,5	25,1	26,8	26,5	27,0
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakkuut, milj. euroa	3	9	3	8	5	6	2	15	13	21
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista, milj. euroa	1	1	-	-	-	1	-	1	1	1
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-42	-44	-44	-44	-44	-42	-39	-130	-125	-169
Liikevoitto, milj. euroa	94	105	135	129	122	118	97	334	337	466
% liikevaihdosta	17,4	18,7	23,7	22,1	22,0	19,6	18,2	20,0	20,0	20,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa ¹⁾	-	-	-	-1	-	-	-	-	-	-1
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	94	105	135	130	122	118	97	334	337	467
% liikevaihdosta	17,4	18,7	23,7	22,3	22,0	19,6	18,2	20,0	20,0	20,6
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	3 230	3 185	3 217	3 203	3 164	3 205	3 193	3 211	3 187	3 191
Vertailukelpoinen ROCE, %	11,6	13,2	16,7	16,2	15,4	14,7	12,2	13,9	14,1	14,6
Toimitukset, sellu, 1 000 t	849	891	848	806	771	837	810	2 588	2 418	3 224

Sellutehtaiden huoltoseisokit: Q3 2016 UPM Kaukas, Q4 2015 UPM Fray Bentos, Q3 2015 UPM Pietarsaari ja UPM Kymi, Q2 2015 UPM Kaukas.

¹⁾ Vuoden 2015 neljännen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat kulut 1 miljoonaa euroa liittyvät Suomen eläkeuudistuksen aiheuttamaan eläkevelvoitteen kasvuun.

Toimenpiteet

- UPM Kaukaan sellutehtaalla toteutettiin suunniteltu kunnossapitoseisokki ja pullonkaulojen poistamisinvestoinnit, ylösajoa jatketaan viimeisellä vuosineljänneksellä.
- Tuotantotehokkuus parani Lappeenrannan biojalostamolla, tuotantomäärät nousivat ennätystasolle.

Tulos

Q3 2016 vuoden 2015 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Biorefining -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto laski. Alemmat muuttuvat ja kiinteät kustannukset sekä suuremmat sellun toimitusmäärät kumosivat osittain sellun alempien myyntihintojen negatiivisen vaikutuksen. Tuotantotehokkuus parani merkittävästi Lappeenrannan biojalostamolla.

UPM:n sellutoimitusten keskihinta laski 14 %.

Q3 2016 vuoden 2016 toiseen neljänneksen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto laski pääasiassa UPM Kaukaan sellutehtaan suunnitellun kunnossapitoseisokin negatiivisen vaikutuksen johdosta. Tuotantotehokkuus parani Lappeenrannan biojalostamolla.

UPM:n sellutoimitusten keskihinta pysyi vakaana.

Tammi-syyskuu 2016 verrattuna tammi-syyskuuhun 2015

UPM Biorefining -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto pysyi pääosin vakaana. Alemmat muuttuvat ja kiinteät kustannukset sekä suuremmat toimitusmäärät kumosivat osittain sellun alempien myyntihintojen negatiivisen vaikutuksen. Tuotantotehokkuus parani merkittävästi Lappeenrannan biojalostamolla.

UPM:n sellutoimitusten keskihinta laski 9 %.

Markkinaympäristö

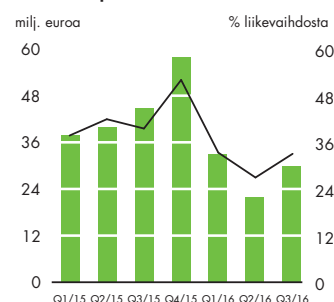
- Sellun kysyntä säilyi vahvana. Kysyntä kasvoi pääasiassa Aasiassa, erityisesti Kiinassa.
- Euroopassa valkaistun havupuusellun (NBSK) markkinahinta nousi jonkin verran vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä, kun taas valkaistun lehtipuusellun (BHKP) markkinahinta laski hieman edelliseen neljänneksen verrattuna. Kiinassa lehtipuusellun markkinahinta laski hieman edelliseen neljänneksen verrattuna.
- Euroopassa havupuusellun keskimääräinen euromääräinen markkinahinta tammi-syyskuussa 2016 oli 8 % alempi ja lehtipuusellun markkinahinta 9 % alempi kuin viime vuonna. Kiinassa havupuusellun keskimääräinen dollarimääräinen markkinahinta oli 10 % alempi ja lehtipuusellun 19 % alempi kuin viime vuonna.
- Kehittyneen uusiutuvan dieselin kysyntä säilyi vahvana, ja hinnat nousivat edelliseen neljänneksen verrattuna.
- Sahatavaran kysyntä oli hyvä, kun taas markkinahinnat pysyivät vakaina alhaisella tasolla vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä.

Lähteet: PPC, FOEX

UPM Energy

UPM Energy tuottaa arvoa kustannuskilpailukykyisessä, vähäpäästöisessä energiantuotannossa sekä fyysisen sähkön kaupassa ja sähkön johdannaismarkkinoilla. UPM Energy on Suomen toiseksi suurin sähköntuottaja. UPM:n sähköntuotantokapasiteetti koostuu vesi-, ydin- ja lauhdevoimasta.

Vertailukelpoinen EBIT

	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	Q1-Q4/15
Liikevaihto, milj. euroa	89	81	97	110	112	94	99	266	305	415
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	32	25	36	62	47	43	40	93	130	192
% liikevaihdosta	36,3	30,4	37,1	56,4	42,0	45,7	40,4	34,8	42,6	46,3
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista, milj. euroa	-	-	-1	-	-	-	-	-1	-	-
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-2	-2	-2	-4	-2	-3	-2	-7	-7	-11
Liikevoitto, milj. euroa	30	22	33	51	45	21	38	85	104	155
% liikevaihdosta	33,7	27,6	34,0	46,4	40,2	22,3	38,4	32,0	34,1	37,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa ¹⁾	-	-	-	-7	-	-19	-	-	-19	-26
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	30	22	33	58	45	40	38	85	123	181
% liikevaihdosta	33,7	27,6	34,0	52,7	40,2	42,6	38,4	32,0	40,3	43,6
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	2 313	2 360	2 396	2 605	2 693	2 762	2 804	2 356	2 753	2 716
Vertailukelpoinen ROCE, %	5,2	3,8	5,5	8,9	6,7	5,8	5,4	4,8	6,0	6,7
Toimitukset, sähkö, GWh	2 246	2 102	2 282	2 337	2 339	2 213	2 077	6 630	6 629	8 966

¹⁾ Vuoden 2015 neljännksen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät 7 miljoonaa euroa liittyvät PVO Lämpövoiman sulkemisesta aiheutuviin rakennejärjestelykuluihin. Vuoden 2015 toisen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat kulut 19 miljoonaa euroa liittyvät Olkiluoto 4 -ydinvoimalaitoshankkeeseen.

Toimenpiteet

- Harjavallan vesivoimalaitoksessa otettiin syyskuussa käyttöön uusi yksikkö osana laitoksen laajentamishanketta.

Tulos

Q3 2016 vuoden 2015 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Energy -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto laski pääasiassa alempien sähkön keskimääräisten myyntihintojen johdosta.

UPM:n keskimääräinen sähkön myyntihinta laski 14 % ja oli 33,2 (38,6) euroa/MWh.

Q3 2016 vuoden 2016 toiseen neljännekseen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi suurempien tuotantomäärien ja korkeampien sähkön keskimääräisten myyntihintojen ansiosta. Edellisellä neljänneksellä kannattavuuteen vaikutti negatiivisesti Olkiluodon ydinvoimalaitosyksiköiden suunniteltu kunnossapitoseisoksi.

UPM:n keskimääräinen sähkön myyntihinta nousi 3 % ja oli 33,2 (32,1) euroa/MWh.

Tammi-syyskuu 2016 verrattuna tammi-syyskuuhun 2015

UPM Energy -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto laski alempien sähkön keskimääräisten myyntihintojen johdosta.

UPM:n keskimääräinen sähkön myyntihinta laski 13 % ja oli 33,4 (38,5) euroa/MWh.

Markkinaympäristö

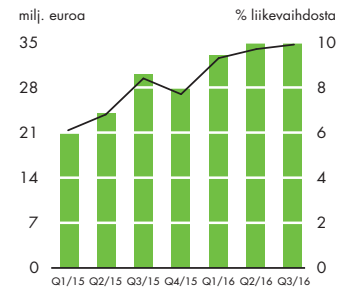
- Pohjoismaiden vesitilanne heikkeni tammi-syyskuussa 2016. Syyskuun lopussa vesivarannot olivat jonkin verran pitkäaikaisen keskiarvon alapuolella.
- Tammi-syyskuussa 2016 Suomen keskimääräinen aluehinta pohjoismaisessa sähköpörssissä oli 30,8 euroa/MWh, mikä on 5 % korkeampi kuin viime vuoden vastaavana ajanjaksona (29,4 euroa/MWh).
- Hintoihin vaikuttivat heikentynyt vesitilanne ja kivihien hinnan nousu.
- Suomen alueen sähkön termiinihintana vuodeksi eteenpäin oli syyskuussa 33,5 euroa/MWh, mikä oli 15 % korkeampi kuin vuoden 2016 toisen neljänneksen lopussa (29,2 euroa/MWh).
- Kivihien ja hiilidioksidipäästöoikeuksien hinnat nousivat vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä.

Lähteet: The Norwegian Water Resources and Energy Directorate, Svensk Energi, Suomen ympäristökeskus, Nord Pool, Nasdaq OMX, Bloomberg, UPM

UPM Raflatac

UPM Raflatac valmistaa tarralaminaattia tuote- ja informaatioetiketöintiin tarrapainajille ja merkkituotevalmistajille mm. elintarvike-, hygieniä- ja lääketeollisuudessa sekä vähittäiskaupassa. UPM Raflatac on maailman toiseksi suurin tarralaminaatin valmistaja.

Vertailukelpoinen EBIT

	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	Q1-Q4/15
Liikevaihto, milj. euroa	355	360	351	363	353	351	342	1 065	1 046	1 409
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	43	43	41	36	39	33	29	128	101	137
% liikevaihdosta	12,2	12,1	11,7	9,9	11,0	9,4	8,5	12,0	9,7	9,7
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-8	-8	-8	-8	-10	-9	-8	-25	-27	-35
Liikevoitto, milj. euroa	36	35	33	28	30	20	21	103	71	99
% liikevaihdosta	10,1	9,7	9,3	7,7	8,5	5,7	6,1	9,7	6,8	7,0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa ¹⁾	-	-	-	-	1	-4	-	-	-3	-3
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	35	35	33	28	29	24	21	103	74	102
% liikevaihdosta	9,9	9,7	9,3	7,7	8,2	6,8	6,1	9,7	7,1	7,2
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	516	524	540	574	576	595	580	527	584	581
Vertailukelpoinen ROCE, %	27,3	26,7	24,2	19,5	20,1	16,1	14,5	26,0	16,9	17,6

¹⁾ Vuoden 2015 kolmannen neljänneksen ja toisen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liittyvät uudelleenjärjestelyihin.

Toimenpiteet

- UPM Raflatac ilmoitti lokakuussa rakentavansa uuden päällystyslinjan Wrocławin tarralaminaattitehtaalte Puolaan vastatakseen kysynnän kasvuun Euroopassa.
- Uusi skaalautuva globaali liiketoimintamalli otettiin käyttöön.

Tulos

Q3 2016 vuoden 2015 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Raflatac -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi pääasiassa korkeampien myyntikatteiden, joihin osittain vaikutti suotuisampi tuotevalikoima, ja suurempien toimitusmäärien ansiosta.

Q3 2016 vuoden 2016 toiseen neljännekseen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto pysyi vakaana.

Tammi-syyskuu 2016 verrattuna tammi-syyskuuhun 2015

UPM Raflatac -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi pääasiassa korkeampien myyntikatteiden ja suurempien toimitusmäärien ansiosta. Parempi toiminnallinen tehokkuus ja suotuisampi tuotevalikoima nostivat myyntikatteita.

Markkinaympäristö

- Tarramateriaalien maailmanlaajuinen kysyntä kasvoi tammi-syyskuussa 2016.
- Kysynnän kasvu jatkui Euroopassa, mutta vähäisempänä kuin viime vuonna. Pohjois-Amerikassa kasvu säilyi vakaana. Aasiassa kasvu vilkastui, ja Latinalaisessa Amerikassa kysynnän kasvu alkoi elpyä alhaiselta tasolta.

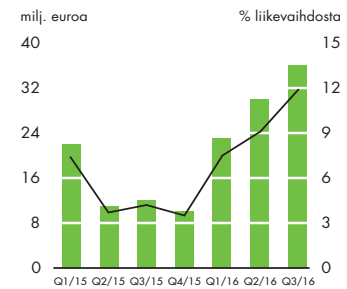
Lähteet: FINAT, TUMI

UPM Specialty Papers

UPM Specialty Papers valmistaa tarra- ja taustapapereita kasvaville markkinoille maailmanlaajuisesti, hienopapereita Aasian markkinoille ja pakkauspapereita Euroopan joustopakkausmarkkinoille. Toiminta koostuu UPM Changshun ja UPM Tervasaaren tehtaista Kiinassa ja Suomessa sekä tarra- ja pakkauspaperien tuotantolinjoista UPM Jämsänkosken tehtaalla Suomessa. Asiakkaita ovat pääasiassa vähittäiskauppiat, painotalot, kustantajat, jakelijat ja paperin jalostajat.

Vertailukelpoinen EBIT

	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	Q1-Q4/15
Liikevaihto, milj. euroa	305	327	312	284	286	300	298	944	884	1 168
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	58	53	48	31	35	32	43	160	110	141
% liikevaihdosta	19,1	16,2	15,6	10,9	12,2	10,7	14,4	16,9	12,4	12,1
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-22	-23	-25	-21	-23	-21	-21	-71	-65	-86
Liikevoitto, milj. euroa	36	30	23	10	12	11	22	89	45	55
% liikevaihdosta	11,9	9,1	7,5	3,5	4,2	3,7	7,4	9,5	5,1	4,7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	36	30	23	10	12	11	22	89	45	55
% liikevaihdosta	11,9	9,1	7,5	3,5	4,2	3,7	7,4	9,5	5,1	4,7
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	987	1 027	1 051	1 068	1 013	983	986	1 022	994	1 012
Vertailukelpoinen ROCE, %	14,7	11,6	8,9	3,7	4,7	4,5	8,9	11,6	6,0	5,4
Toimitukset, paperi, 1 000 t	374	407	379	342	349	361	349	1 159	1 059	1 401

UPM Paper Asia -liiketoiminta-alue muutti nimensä UPM Specialty Papers -liiketoiminta-alueeksi 1.10.2016. Muutos ei vaikuta raportoituihin lukuihin.

Toimenpiteet

- Uuden, erikoispapereita valmistavan paperikoneen tuotantoa ajettiin ylös UPM Changshun tehtaalla Kiinassa. Asiakaskuntaa ja tuotevalikoimaa optimoitiin.

Tulos

Q3 2016 vuoden 2015 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Specialty Papers -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi alempien muuttuvien kustannusten ja suurempien toimitusmäärien ansiosta. Näiden vaikutus ylitti epäsuotuisamman myyntivalikoiman ja paperin alempien hintojen vaikutuksen. Valuuttakurssien nettomuutoksella suojaukset mukaan lukien oli positiivinen vaikutus.

Q3 2016 vuoden 2016 toiseen neljänneksen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi pääasiassa alempien kustannusten ansiosta.

Tammi-syyskuu 2016 verrattuna tammi-syyskuuhun 2015

UPM Specialty Papers -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi alempien muuttuvien kustannusten ja suurempien toimitusmäärien ansiosta. Näiden vaikutus ylitti epäsuotuisamman myyntivalikoiman ja paperin alempien hintojen vaikutuksen. Valuuttakurssien nettomuutoksella suojaukset mukaan lukien oli positiivinen vaikutus.

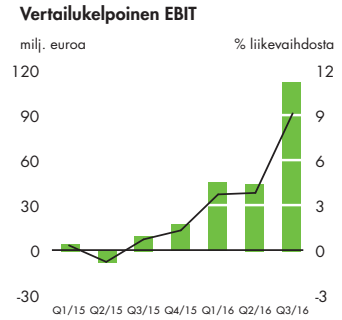
Markkinaympäristö

- Hienopaperin kysyntä säilyi vakaana Aasian ja Tyynenmeren alueella. Kehitys vaihteli tuote- ja markkinasegmenteittäin. Toimistopapereiden kysynnän kasvu jatkui.
- Ylikapasiteettia oli edelleen hienopapereissa, ja hintakilpailu oli kovaa. Keskimääräinen markkinahinta laski hieman kolmannella vuosineljänneksellä. Tammi-syyskuussa 2016 keskimääräinen hinta oli alempi kuin viime vuoden vastaavalla ajanjaksolla.
- Tarra- ja taustapaperin kysyntä kasvoi maailmanlaajuisesti. Hinta-kehitys vaihteli alueittain ja oli keskimäärin vakaata verrattuna edelliseen vuosineljännekseen.

Lähteet: UPM, RISI, Pöyry, AVA

UPM Paper ENA

UPM Paper ENA valmistaa graafisia papereita mainonta-, aikakaus- ja sanomalehti-, koti- ja toimistokäyttöön. Liiketoiminta-alue koostuu laajoista matalan kustannustason toiminnoista. Sillä on 15 tehokasta paperitehdasta Euroopassa ja Yhdysvalloissa, maailmanlaajuinen myyntiverkosto sekä tehokas logistiikkajärjestelmä. Asiakkaita ovat pääasiassa kustantajat, luettelokustantajat, vähittäismyyjät, painotalot ja tukkurit.

	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	Q1-Q4/15
Liikevaihto, milj. euroa	1 234	1 155	1 202	1 311	1 279	1 210	1 256	3 590	3 745	5 056
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	148	93	96	64	55	38	56	337	149	213
% liikevaihdosta	12,0	8,1	8,0	4,9	4,3	3,1	4,5	9,4	4,0	4,2
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista, milj. euroa	1	-	-	-	1	-	-	1	1	1
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-35	-47	-72	-46	-47	-45	-52	-153	-144	-190
Liikevoitto, milj. euroa	160	47	-11	23	13	-9	5	197	9	32
% liikevaihdosta	13,0	4,1	-0,9	1,8	1,0	-0,7	0,4	5,5	0,2	0,6
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa ¹⁾	47	2	-57	5	4	-1	-	-8	3	8
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	113	45	46	18	9	-8	5	205	6	24
% liikevaihdosta	9,2	3,9	3,8	1,4	0,7	-0,7	0,4	5,7	0,2	0,5
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	1 915	1 988	2 098	2 258	2 294	2 301	2 302	2 000	2 299	2 289
Vertailukelpoinen ROCE, %	23,7	9,1	8,8	3,2	1,6	-1,4	0,9	13,7	0,3	1,0
Toimitukset, paperi, 1 000 t	2 068	1 940	1 982	2 171	2 130	2 046	2 023	5 990	6 199	8 370

¹⁾ Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät 47 miljoonan euron tuoton liittyen Schwedtin paperitehtaan myyntiin. Vuoden 2016 toisen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät 2 miljoonan euron tuoton liittyen Madisonin paperitehtaan sulkemiseen sekä 2 miljoonaa euroa rakennejärjestelykuluja ja 2 miljoonaa euroa arvonalentumisten palautuksia liittyen aikaisempiin paperikoneiden sulkemisiin. Vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät 22 miljoonaa euroa arvonalentumisia sekä 35 miljoonaa euroa muita rakennejärjestelykuluja, jotka liittyvät Madison Paper Industries -paperitehtaan sulkemiseen Yhdysvalloissa. Vuoden 2015 neljännen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat tuotot 7 miljoonaa euroa liittyvät rakennejärjestelyihin ja 2 miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat kulut liittyvät Suomen eläkeuudistuksen aiheuttamaan eläkevelvoitteen kasvuun. Vuoden 2015 kolmannen neljänneksen ja toisen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liittyvät rakennejärjestelyihin.

Toimenpiteet

- Vahva kausivaihtelu yhdessä poikkeuksellisen alhaisten kiinteiden kustannusten kanssa tukivat vahvaa taloudellista kehitystä vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä.
- Vahva rahavirta parantuneen kannattavuuden ansiosta.
- Organisaatorakennetta uudistettiin ja yksinkertaistettiin.

Tulos

Q3 2016 vuoden 2015 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi merkittävästi pääasiassa alempien muuttuvien ja kiinteiden kustannusten ansiosta. Toteutuneilla valuuttasuojauksilla oli negatiivinen vaikutus vertailuajanjaksoon. Kustannustehokkuus oli vahva osittain kausiluonteisesti korkean kapasiteetin käyttöasteen ja osittain käynnissä olevien kannattavuuden parannustoimenpiteiden ansiosta. Kiinteät kustannukset olivat poikkeuksellisen alhaiset.

UPM:n paperitoimitusten keskihinta euroina laski 2 %. Euroalueen hintojen nousun kumosi epäsuotuisa euroalueen ulkopuolinen markkina-kehitys.

Q3 2016 vuoden 2016 toiseen neljänneksen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi pääasiassa alempien kustannusten ja kausiluonteisesti suurempien toimitusmäärien ansiosta. Kustannustehokkuus oli vahva osittain kausiluonteisesti korkean kapasiteetin käyttöasteen ansiosta. Kiinteät kustannukset olivat poikkeuksellisen alhaiset.

UPM:n paperitoimitusten keskihinta pysyi vakaana. Alempia tuotteiden myyntihintoja kompensoi suotuisampi tuotevalikoima.

Tammi-syyskuu 2016 verrattuna tammi-syyskuuhun 2015

UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi pääasiassa alempien muuttuvien ja kiinteiden kustannusten ansiosta. Näiden vaikutus ylitti alempien myyntihintojen ja pienempien toimitusmäärien negatiiviset vaikutukset. Toteutuneilla valuuttasuojauksilla oli negatiivinen vaikutus vertailuajanjaksoon. Muuttuvien ja kiinteiden kustannusten lasku johtui osittain käynnissä olevista kannattavuuden parantamistoimenpiteistä.

UPM:n paperitoimitusten keskihinta euroina laski 2 %. Euroalueen hintojen nousun kumosi epäsuotuisa euroalueen ulkopuolinen markkina-kehitys.

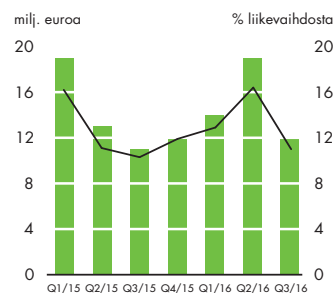
Markkinaympäristö

- Tammi-syyskuussa 2016 graafisten papereiden kysyntä oli Euroopassa 4 % alempi kuin viime vuonna. Sanomalehtipaperin kysyntä laski 3 %, aikakauslehtipaperin 3 % ja hienopaperin 6 % verrattuna vuoden 2015 tammi-syyskuuhun.
- Vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä sanoma- ja aikakauslehtipaperien hinnat Euroopassa laskivat 3 % ja hienopaperien 4 % edelliseen neljänneksen verrattuna. Tähän vaikutti osittain Ison-Britannian punnan kurssin heikkeneminen.
- Tammi-syyskuuhun 2016 verrattuna sanoma- ja aikakauslehtipaperin hinnat olivat 3 % alemmat, kun taas hienopaperien hinnat pysyivät keskimäärin samalla tasolla kuin vuonna 2015.
- Vuoden 2016 tammi-syyskuussa aikakauslehtipaperien kysyntä Pohjois-Amerikassa laski 5 % verrattuna viime vuoteen. Aikakauslehtipaperin keskimääräinen dollarimääräinen hinta tammi-syyskuussa 2016 oli 5 % alempi kuin viime vuoden vastaavalla ajanjaksolla. Keskimääräinen hinta oli kolmannella vuosineljänneksellä 3 % alempi kuin edellisellä neljänneksellä.

UPM Plywood

UPM Plywood tuottaa vaneri- ja viilutuotteita pääasiassa rakentamiseen, ajoneuvojen lattioihin, LNG-laivanrakentamiseen ja muuhun teollisuustuotantoon. Tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa, Virossa ja Venäjällä.

Vertailukelpoinen EBIT

	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	Q1-Q4/15
Liikevaihto, milj. euroa	106	119	110	102	105	113	119	335	337	439
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	17	25	20	18	17	18	25	61	60	78
% liikevaihdosta	16,2	20,9	17,8	17,6	16,2	15,9	21,0	18,4	17,8	17,8
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-5	-5	-5	-6	-6	-5	-6	-16	-17	-23
Liikevoitto, milj. euroa	12	19	14	10	11	13	19	45	43	53
% liikevaihdosta	11,0	16,4	12,9	9,8	10,5	11,5	16,0	13,5	12,8	12,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa ¹⁾	-	-	-	-2	-	-	-	-	-	-2
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	12	19	14	12	11	13	19	45	43	55
% liikevaihdosta	11,0	16,4	12,9	11,8	10,5	11,5	16,0	13,5	12,8	12,5
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	259	262	252	259	257	269	266	258	264	263
Vertailukelpoinen ROCE, %	18,0	29,7	22,6	18,5	17,1	19,3	28,6	23,5	21,7	20,9
Toimitukset, vaneri, 1 000 m ³	184	206	189	169	179	193	199	579	571	740

¹⁾ Vuoden 2015 neljännän neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat kulut 2 miljoonaa euroa liittyvät Lahden kiinteistön rakennejärjestelyihin.

Toimenpiteet

- Otepään tehtaan laajennus eteni suunnitelmien mukaan ja tuotannon ylösaajo alkaa vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä.
- WISA-BondedFloor, uusi kuljetusperävaunujen lattioiden kiinnitysratkaisu, esiteltiin kansainvälisillä IAA-messuilla (Internationale Automobil-Ausstellung).

Tulos

Q3 2016 vuoden 2015 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Plywood -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi hieman. Suuremmat toimitusmäärät kumosivat hieman alempien myyntihintojen ja korkeampien kustannusten negatiivisen vaikutuksen.

Q3 2016 vuoden 2016 toiseen neljännekseen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto laski pääasiassa kausiluonteisesti pienempien toimitusmäärien johdosta.

Tammi-syyskuu 2016 verrattuna tammi-syyskuuhun 2015

UPM Plywood -liiketoiminta-alueen vertailukelpoinen liikevoitto nousi. Alemmat kustannukset ja suuremmat toimitusmäärät kumosivat hieman alempien myyntihintojen negatiivisen vaikutuksen. Kustannuksiin osittain vaikuttivat suotuisat valuuttakurssimuutokset.

Markkinaympäristö

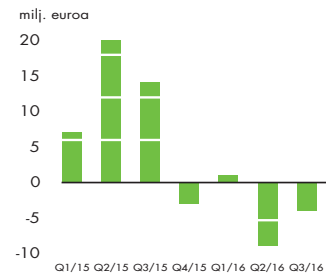
- Markkinaympäristö Euroopassa parani vähitellen tammi-syyskuussa 2016, ja kysynnän arvioidaan kasvaneen viime vuodesta. Vuoden alun halpatuonin vaikutus väheni toisella neljänneksellä, ja kysyntä on siitä lähtien kasvanut erityisesti koivuvaneriin liittyvissä teollisissa sovelluksissa, ja osittain myös rakennusalan loppukäyttösegmenteissä.

Lähde: UPM

Muu toiminta

Muu toiminta sisältää puunhankinnan ja metsätalouden, UPM Biocomposites- ja UPM Biochemicals -liiketoimintayksiköt sekä konsernipalvelut.

Vertailukelpoinen EBIT

	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	Q1-Q4/15
Liikevaihto, milj. euroa	65	76	73	76	97	119	114	213	330	406
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	-7	-9	-10	-8	-4	-1	-3	-26	-8	-16
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakuut, milj. euroa	4	2	13	8	284	25	14	20	323	331
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista, milj. euroa	1	1	1	-	1	-	-	3	1	1
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-3	-3	-3	-4	-2	-4	-3	-10	-9	-13
Liikevoitto, milj. euroa	-4	-9	0	-3	280	23	6	-13	309	306
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa ¹⁾	-	-	-	-	266	3	-1	-	268	268
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	-4	-9	1	-3	14	20	7	-13	41	38
Sijoitettu pääoma (keskiarvo), milj. euroa	1 532	1 553	1 571	1 614	1 469	1 417	1 433	1 552	1 440	1 483
Vertailukelpoinen ROCE, %	-1,2	-2,4	0,2	-0,7	3,8	5,6	2,0	-1,1	3,8	2,6

¹⁾ Vuoden 2015 kolmannen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät 3 miljoonan euron myyntivoiton Tilhill Forestry Ltd:n osakkeiden myynnistä, 2 miljoonaa euroa rakennejärjestelykuluja sekä biologisten hyödykkeiden käyvän arvon noston Suomessa 265 miljoonalla eurolla, pitkän aikavälin puun kantohintaennusteen ja diskonttauskoron muutosten johdosta. Vuoden 2015 toisen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat tuotot 3 miljoonaa euroa liittyvät pääosin omaisuuden myyntivoittoihin. Vuoden 2015 ensimmäisen neljänneksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat kulut 1 miljoonaa euroa liittyvät rakennejärjestelyihin.

Tulos

Q3 2016 vuoden 2015 vastaavaan jaksoon verrattuna

Muun toiminnan vertailukelpoinen liikevoitto laski. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä, ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, oli 4 (19) miljoonaa euroa. Biologisten hyödykkeiden (kasvava puusto) käyvän arvon lisäys, ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, oli 20 (30) miljoonaa euroa sisältäen metsän myynnistä saadut voitot. UPM:n metsistä hakatun puun kustannukset olivat 16 (11) miljoonaa euroa.

Q3 2016 vuoden 2016 toiseen neljännekseen verrattuna

Vertailukelpoinen liikevoitto nousi. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä oli 4 (2) miljoonaa euroa. Biologisten hyödykkeiden (kasvava puusto) käyvän arvon lisäys oli 20 (17) miljoonaa euroa sisältäen metsän myynnistä saadut voitot. UPM:n metsistä hakatun puun kustannukset olivat 16 (15) miljoonaa euroa.

Tammi-syyskuu 2016 verrattuna tammi-syyskuuhun 2015

Muun toiminnan vertailukelpoinen liikevoitto laski. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä oli 20 (58) miljoonaa euroa. Biologisten hyödykkeiden (kasvava puusto) käyvän arvon lisäys, ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, oli 61 (93) miljoonaa euroa sisältäen metsän myynnistä saadut voitot. UPM:n metsistä hakatun puun kustannukset olivat 42 (35) miljoonaa euroa.

Riskit ja lähiajan epävarmuustekijät

Suurimmat UPM:n tulokseen vaikuttavat epävarmuustekijät liittyvät konsernin tuotteiden myyntihintoihin ja toimitusmääriin sekä keskeisten tuotantopanosten kustannusten ja valuuttakurssien muutoksiin. Valtaosa näistä tekijöistä riippuu yleisestä taluskehityksestä.

Tällä hetkellä suurimmat lähiajan epävarmuustekijät liittyvät maailman talouskasvuun ja valuuttamarkkinoihin sekä sellun maailmanmarkkinoihin.

Isossa-Britanniassa 23.6. järjestetyssä EU-kansanäänestyksessä äänestettiin, jääkö maa Euroopan unioniin. Äänestäjien enemmistö kannatti Euroopan unionista eroamista. Tämä on lisännyt epävarmuutta ja talouskasvuun liittyviä riskejä etenkin Isossa-Britanniassa ja EU:ssa. EU on UPM:n tärkein markkina-alue. Vuonna 2015 UPM:n liikevaihdosta 59 % tuli tältä alueelta. Ison-Britannian osuus UPM:n liikevaihdosta oli 9 %.

Suurten keskuspankkien rahapolitiikan muutokset voivat vaikuttaa merkittävästi eri valuuttoihin, jotka vaikuttavat UPM:ään suoraan tai välillisesti. Ison-Britannian EU-kansanäänestys on myös lisännyt valuuttoihin liittyvää epävarmuutta.

Kehittyvien talouksien, kuten Kiinan, taluskehitykseen liittyy epävarmuutta. Tämä voi vaikuttaa merkittävästi maailmantalouteen ja erityisesti moniin UPM:n tuotteiden markkinoihin.

Sellun maailmanmarkkinoilla uusilla tuotantolinjoilla voi olla merkittävä negatiivinen vaikutus sellun hintoihin.

Keskeiset tulokseen vaikuttavat tekijät ja konsernin kustannusrakenne esitellään vuoden 2015 vuosikertomuksen sivulla 18. Riskit ja mahdollisuudet esitellään sivuilla 17–18 sekä riskit ja riskienhallinta sivuilla 84–86.

Osakkeet

Vuoden 2016 tammi–syyskuussa UPM:n osakkeiden vaihto NASDAQ OMX Helsingin pörssissä oli yhteensä 4 932 (5 979) miljoonaa euroa. Tämä on arviolta kaksi kolmasosaa kaikista UPM:n osakkeilla tehdyistä kaupoista. Osakkeen ylin noteeraus oli 19,21 euroa heinäkuussa ja alin 13,71 euroa helmikuussa.

UPM:n osakellettödistyksillä (American Depositary Share, ADS) käydään kauppaa Yhdysvaltain over-the-counter-markkinoilla (OTC).

Varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 50 000 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Hallitus valtuutettiin päättämään osakeannista, yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta siinä suhteessa kuin osakkeenomistajat ennustaan omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla. Hallitus voi päättää myös maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen. Hallitus voi antaa uusia osakkeita ja luovuttaa yhtiön hallussa olevia vanhoja osakkeita yhteensä enintään 25 000 000 kappaletta sisältäen myös ne osakkeet, jotka voidaan antaa erityisten oikeuksien nojalla. Valtuutus on voimassa kolme vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Edellä mainittujen lisäksi hallituksella ei ole muita voimassa olevia osakeantivaltuuksia eikä vaihtovelkakirjalainan tai optio-oikeuksien liikkeeseenlaskuvaltuuksia.

Kaupparekisteriin merkitty osakkeiden kokonaismäärä 30.9.2016 oli 533 735 699. Antivaltuutuksen johdosta osakkeiden lukumäärä voi nousta enimmillään 558 735 699 osakkeeseen.

30.9.2016 yhtiön hallussa oli 230 737 omaa osaketta, mikä oli noin 0,04 % yhtiön osakkeista ja äänimäärästä.

Riita-asiat

Konserniyhitiöt

Metsähallitus (Suomen valtion liikelaitos, joka hallinnoi valtion omistamia maa-alueita) jätti vuonna 2011 vahingonkorvauskanteen UPM:ää ja kahta muuta suomalaista metsäyhtiötä vastaan. Kanne liittyy Suomen markkinaoikeuden 3.12.2009 antamaan päätökseen, jossa vastaajien todetaan syyllistyneen kilpailusääntöjen rikkomiseen suomalaisilla raakapuunmarkkinoilla. Metsähallituksen lisäksi markkinaoikeuden päätöstä koskevia kanteita ovat jättäneet yksityishenkilöt ja yhtiöt sekä kunnat ja seurakunnat. Tietyt kantajat ovat luopuneet kanteistaan, minkä johdosta UPM:ltä ja kahdelta muulta metsäyhtiöltä yhteisvastuullisesti vaadittu vahingonkorvaus on nyt pääomaltaan yhteensä 188 miljoonaa euroa tai vaihtoehtoisesti UPM:ltä erikseen yhteensä 32 miljoonaa euroa. Pääomaan liittyvien vaatimusten lisäksi kantajat esittävät myös arvonalisäveroon ja korkoihin liittyviä vaatimuksia. UPM pitää vaatimuksia täysin perusteettomina. UPM ei ole kirjannut varauksia näihin kanteisiin liittyen. Helsingin käräjäoikeus antoi 22.6.2016 tuomion, jossa se hylkysi Metsähallituksen UPM:ää ja kahta muuta suomalaista metsäyhtiötä vastaan nostaman vahingonkorvauskanteen. Käräjäoikeus määräsi Metsähallituksen maksamaan UPM:lle korvauksen oikeudenkäyntikuluista. Metsähallituksen kanteen pääomamäärä oli yhteensä 159 miljoonaa euroa, josta 23 miljoonaa euroa perustui Metsähallituksen ja UPM:n välisiin sopimuksiin. Metsähallitus on valittanut käräjäoikeuden ratkaisusta hovioikeuteen.

Vuonna 2012 UPM käynnisti välimiesmenettelyn Metsäliitto-osuuskuntaa ja Metsä Board Oyj:tä vastaan. UPM:n mukaan Metsäliitto ja Metsä Board olivat rikkoneet Metsä Fibre Oy:tä koskevassa osakkeiden ostopimeksessä määrättyä myötämyyntilauseketta myydessään Metsä Fibre Oy:n osakkeita Itochu Corporationille. UPM vaati Metsäliitolta ja Metsä Boardilta pääomaltaan 58,5 miljoonan euron suoritusta. Metsäliitto ja Metsä Board olivat myyneet 24,9 %:n omistuksen Metsä Fibrestä Itochu Corporationille 472 miljoonan euron hintaan. Itochun kanssa tehdyn kaupan yhteydessä Metsäliitto käytti osto-oikeuden ja osti UPM:n 11 %:n omistusoikeuden Metsä Fibrestä 150 miljoonan euron hintaan. Välimiesoikeus antoi lopullisen päätöksensä (välitystuomio) helmikuussa 2014 ja velvoitti Metsäliiton ja Metsä Boardin maksamaan UPM:lle 58,5 miljoonaa euroa viivästyskorkeineen ja oikeudenkäyntikuluneen. UPM kirjasi 67 miljoonaa euroa vertailukelpoisuuteen vaikuttavana tuottona vuoden 2014 ensimmäisen vuosineljänneksen tulokseen. Metsäliitto ja Metsä Board ovat nostaneet välitystuomion moitekanteet Helsingin käräjäoikeudessa toukokuussa 2014 vaatien, että välitystuomio kumottaisiin tai julistettaisiin mitättömäksi. Helsingin käräjäoikeus antoi kesäkuussa 2015 päätöksen, jossa se hylkysi Metsäliiton ja Metsä Boardin moitekanteet. Metsäliitto ja Metsä Board valittivat päätöksestä Helsingin hovioikeuteen. Hovioikeus hylkysi Metsäliiton ja Metsä Boardin valitukset lokakuussa 2016. Päätös ei ole lopullinen.

Muut osakeomistukset

UPM on osakkaana rakenteilla olevassa ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa (OL3), Pohjolan Voima Oy:n osakeomistuksensa kautta. Pohjolan Voima Oy on Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) enemmistöosakas 58,5 %:n omistusosuudella. UPM:n epäsuora osuus OL3:sta on noin 31 %. OL3-laitosyksikön kaupallisen sähköntuotannon piti alkupe räisen suunnitelman mukaan alkaa huhtikuussa 2009. Hanke on kuitenkin viivästynyt. TVO ilmoitti syyskuussa 2014 saaneensa ydinvoimalaitosyksikköä kiinteähintaisella avaimet käteen -sopimuksella rakentavilta AREVA-Siemens-konsortiolta (laitostoimittaja) lisätietoja OL3-projektin aikataulusta. Tietojen mukaan laitosyksikön säännöllinen sähköntuotanto alkaisi vuoden 2018 lopussa.

Laitostoimittaja aloitti joulukuussa 2008 OL3-laitosyksikön viivästy mistä ja siihen liittyviä kustannuksia koskevan välimiesmenettelyn kansainvälisen kauppakamarin (ICC) välimiesoikeudessa. TVO:n mukaan, laitostoimittajan helmikuussa 2016 päivittämä rahamääräinen vaatimus on kokonaisuudessaan noin 3,52 miljardia euroa. Summa perustuu laitostoimittajan päivittämään analyysiin tapahtumista syyskuuhun

2014, ja joidenkin vaateiden osalta joulukuun 2014 loppuun asti. Summa sisältää viivästyskorkoja (laskettu kesäkuun 2016 loppuun asti) ja TVO:n laitostoimitussopimuksen mukaisesti viivästämiä maksueriä yhteensä noin 1,45 miljardia euroa sekä laitostoimittajan väittämää saamatta jäänyttä voittoa noin 135 miljoonaa euroa. TVO on todennut laitostoimittajan aiemmin toimittamat kanteet ja päivitetyn kanteen perusteettomiksi.

Välিমiesmenettelyssä olevaan TVO:n kanteeseen liittyvä rahamääräinen arvio viiveen aiheuttamista kustannuksista ja menetyksistä on TVO:n mukaan noin 2,6 miljardia euroa vuoden 2018 joulukuuhun asti, joka on laitostoimittajan toimittaman aikataulun mukaan OL3:n säännöllisen sähköntuotannon aloittamisen ajankohta. TVO toimitti nykyisen arvionsa sille aiheutuneista kustannuksista välímiesmenettelyyn heinäkuussa 2015. Laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt (AREVA GmbH, AREVA NP SAS ja Siemens AG) ovat laitostoimittajasopimuksen mukaisesti yhteisvastuussa sopimusvelvoitteista. Välímiesmenettely voi jatkua useita vuosia. Vaatimusten rahamäärät voivat muuttua tänä aikana. TVO ei ole kirjannut saamia eikä varauksia välímiesmenettelyssä esitettyjen vaatimusten perusteella.

TVO:n mukaan Areva julkaisi vuonna 2016 suunnitelman liiketoimintansa uudelleenjärjestelystä. Suunnitelma sisältää Areva NP:n liiketoiminnan siirtämisen, OL3-projektia lukuun ottamatta, uuteen yhtiöön, joka on tarkoitus myydä EDF:n johtamalle konsortiolle. Arevan ilmoituksen mukaan järjestelyn odotetaan tulevan valmiiksi vuoden 2017 jälkipuoliskolla. Uudelleenjärjestelyä koskevan suunnitelman toimeenpano edellyttää päätöksiä ja hyväksyntöjä muun muassa suunniteltuun valtionapuun liittyen. TVO edellyttää, että järjestelyssä varmistetaan OL3-projektin loppuunsaattaminen laitostoimittajan ilmoittaman aikataulun mukaisesti ja että kaikki laitostoimitussopimuksen mukaiset velvoitteet täytetään. TVO on pyrkinyt saamaan yksityiskohtaista tietoa Arevalta yhtiön julkaisemasta liiketoimintansa uudelleenjärjestelystä ja sen vaikutuksista OL3-projektiin. Tavoitteena on saada varmistus siitä, että kaikki tarvittavat taloudelliset ja muut resurssit, erityisesti EPR-tekniologiaosaamiseen liittyen, on suunnattu OL3-projektin loppuunsaattamiseen ja pitkäaikaiseen käyttöön ja että laitostoimittaja Areva-Siemens täyttää kaikki laitostoimitussopimuksen mukaiset velvoitteensa.

Helsinki, lokakuun 25. päivänä 2016

UPM-Kymmene Oyj
Hallitus

Tilinpäätöstiedot

Konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Q3/2016	Q3/2015	Q1-Q3/2016	Q1-Q3/2015	Q1-Q4/2015
Liikevaihto	2 445	2 530	7 336	7 564	10 138
Liiketoiminnan muut tuotot	60	10	92	42	13
Liiketoiminnan kulut	-2 032	-2 186	-6 163	-6 631	-8 840
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakkuut	7	289	35	336	352
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	2	2	5	3	3
Poistot ja arvonalentumiset	-118	-132	-401	-392	-524
Liikevoitto	364	513	903	922	1 142
Voitot myytävissä olevista sijoituksista, netto	-	-	1	-	-
Kurssierot ja käypien arvojen muutokset	-25	-	-22	-10	1
Korko- ja muut rahoituskulut, netto	-4	-15	-33	-51	-68
Voitto ennen veroja	336	498	848	861	1 075
Tuloverot	-68	-90	-155	-138	-159
Kauden voitto	268	408	693	723	916
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	268	408	692	723	916
Määräysvallattomille omistajille	-	-	-	-	-
	268	408	693	723	916
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos					
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	0,50	0,77	1,30	1,36	1,72
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa	0,50	0,77	1,30	1,36	1,72

Konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	Q3/2016	Q3/2015	Q1-Q3/2016	Q1-Q3/2015	Q1-Q4/2015
Kauden voitto	268	408	693	723	916
Kauden muut laajan tuloksen erät, veroilla vähennettynä:					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:					
Etuuspohjaisista eläkevelvoitteista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-76	-40	-192	23	113
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:					
Muuntoerot	-21	-166	-129	149	221
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus	1	48	9	15	-28
Rahavirran suojaukset	35	11	46	28	24
Myytävissä olevat sijoitukset	-	-	-97	-98	-405
	15	-57	-171	94	-188
Kauden muut laajan tuloksen erät, veroilla vähennettynä	-61	-97	-363	117	-75
Kauden laaja tulos yhteensä	207	311	330	840	841
Laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	207	311	330	840	841
Määräysvallattomille omistajille	-	-	-	-	-
	207	311	330	840	841

Konsernin tase

milj. euroa	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	238	238	241
Muut aineettomat hyödykkeet	301	337	329
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	4 622	4 796	4 895
Sijoituskiinteistöt	–	28	–
Biologiset hyödykkeet	1 697	1 726	1 738
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	30	28	28
Myytavissä olevat sijoitukset	1 983	2 412	2 085
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	282	330	332
Laskennalliset verosaamiset	470	512	466
Muut pitkäaikaiset varat	91	100	145
	9 715	10 507	10 259
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	1 333	1 394	1 376
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1 833	1 987	1 876
Tuloverosaamiset	19	28	56
Rahavarat	771	394	626
	3 956	3 803	3 934
Myytävänä oleviksi luokitellut varat	8	–	–
Varat yhteensä	13 678	14 310	14 193
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	890	890	890
Omat osakkeet	–2	–2	–2
Muuntoerot	329	420	449
Arvonmuutos- ja muut rahastot	1 435	1 797	1 486
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	1 273	1 273	1 273
Kertyneet voitot	3 944	3 564	3 846
	7 867	7 942	7 942
Määräysvallattomien omistajien osuus	3	2	2
Oma pääoma yhteensä	7 870	7 944	7 944
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	434	472	456
Eläkeveloitteet	911	824	747
Varaukset	130	162	154
Korolliset velat	1 957	2 742	2 797
Muut velat	113	149	174
	3 545	4 349	4 328
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset korolliset velat	636	461	269
Ostovelat ja muut velat	1 573	1 535	1 619
Tuloverovelat	53	21	33
	2 262	2 017	1 921
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin varoihin liittyvät velat	–	–	–
Velat yhteensä	5 808	6 366	6 249
Oma pääoma ja velat yhteensä	13 678	14 310	14 193

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

EMOYHTIÖN OMISTAJILLE KUULUVA OMA PÄÄOMA									
milj. euroa	Osake- pääoma	Omat osakkeet	Muunto- erot	Arvon- muutos ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	890	-2	256	1 867	1 273	3 194	7 478	2	7 480
Kauden voitto	-	-	-	-	-	723	723	-	723
Etuuspohjaisista eläkevelvoitteista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, veroilla vähennettynä	-	-	-	-	-	23	23	-	23
Muuntoerot	-	-	149	-	-	-	149	-	149
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn netto- sijoituksen suojaus, veroilla vähennettynä	-	-	15	-	-	-	15	-	15
Rahavirran suojaukset, veroilla vähennettynä	-	-	-	28	-	-	28	-	28
Myytavissä olevat sijoitukset, veroilla vähennettynä	-	-	-	-98	-	-	-98	-	-98
Kauden laaja tulos yhteensä	-	-	164	-70	-	746	840	-	840
Osakeperusteisten maksujen kustannus, veroilla vähennettynä	-	-	-	-	-	-3	-3	-	-3
Osingonjako	-	-	-	-	-	-373	-373	-	-373
Liiketoimet omistajien kanssa, yhteensä	-	-	-	-	-	-376	-376	-	-376
Oma pääoma 30.9.2015	890	-2	420	1 794	1 273	3 564	7 942	2	7 944
Oma pääoma 1.1.2016	890	-2	449	1 486	1 273	3 846	7 942	2	7 944
Kauden voitto	-	-	-	-	-	692	692	-	693
Etuuspohjaisista eläkevelvoitteista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, veroilla vähennettynä	-	-	-	-	-	-192	-192	-	-192
Muuntoerot	-	-	-129	-	-	-	-129	-	-129
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn netto- sijoituksen suojaus, veroilla vähennettynä	-	-	9	-	-	-	9	-	9
Rahavirran suojaukset, veroilla vähennettynä	-	-	-	46	-	-	46	-	46
Myytavissä olevat sijoitukset, veroilla vähennettynä	-	-	-	-97	-	-	-97	-	-97
Kauden laaja tulos yhteensä	-	-	-120	-51	-	501	330	-	330
Osakeperusteisten maksujen kustannus, veroilla vähennettynä	-	-	-	-1	-	-3	-4	-	-4
Osingonjako	-	-	-	-	-	-400	-400	-	-400
Liiketoimet omistajien kanssa, yhteensä	-	-	-	-1	-	-403	-404	-	-404
Oma pääoma 30.9.2016	890	-2	329	1 435	1 273	3 944	7 867	3	7 870

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	Q1-Q3/2016	Q1-Q3/2015	Q1-Q4/2015
Liiketoiminnan rahavirrat			
Kauden voitto	693	723	916
Oikaisut	567	278	449
Käyttöpääoman muutos	115	-68	-8
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat	1 375	933	1 357
Nettorahoituskulut	-11	-21	-32
Maksetut verot	-83	-117	-140
Liiketoiminnan nettorahavirrat	1 281	795	1 185
Investointien rahavirrat			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-275	-322	-432
Yritysostot ja osakehankinnat	-	-2	-34
Omaisuuksien myynnit ja muut investointien rahavirrat	91	34	74
Investointien nettorahavirrat	-184	-290	-392
Rahoituksen rahavirrat			
Lainojen ja muiden rahoituserien muutos	-550	-437	-495
Maksetut osingot	-400	-373	-373
Rahoituksen nettorahavirrat	-950	-810	-868
Rahavarojen muutos	147	-305	-75
Rahavarat kauden alussa	626	700	700
Rahavarojen muuntoerot	-2	-1	1
Rahavarojen muutos	147	-305	-75
Rahavarat kauden lopussa	771	394	626

Tunnusluvut vuosineljänneksittäin

IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyjen tunnuslukujen lisäksi yhtiö esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja kuvaamaan liiketoimintonsa taloudellista kehitystä ja parantaakseen vertailukelpoisuutta eri kausien välillä.

	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	Q1-Q4/15
Liikevaihto, milj. euroa	2 445	2 445	2 446	2 574	2 530	2 548	2 486	7 336	7 564	10 138
Vertailukelpoinen EBITDA, milj. euroa	423	385	403	363	345	317	325	1 210	987	1 350
% liikevaihdosta	17,3	15,8	16,5	14,1	13,6	12,4	13,1	16,5	13,0	13,3
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), milj. euroa	314	264	281	247	240	219	210	859	669	916
% liikevaihdosta	12,8	10,8	11,5	9,6	9,5	8,6	8,4	11,7	8,8	9,0
Vertailukelpoinen voitto ennen veroja, milj. euroa	288	252	267	241	225	195	188	807	608	849
Sijoitetun pääoman tuotto, keskiarvo, milj. euroa	10 433	10 701	11 005	11 079	11 080	11 059	11 025	10 737	11 046	10 977
Vertailukelpoinen ROCE, %	11,5	10,0	10,1	9,2	8,6	7,8	7,3	10,5	7,9	8,3
Vertailukelpoinen kauden voitto, milj. euroa	234	200	225	215	189	170	160	659	519	734
Oma pääoma, keskiarvo, milj. euroa	7 767	7 819	7 959	7 944	7 788	7 718	7 642	7 907	7 712	7 712
Vertailukelpoinen ROE, %	12,1	10,2	11,3	10,8	9,7	8,8	8,4	11,1	9,0	9,5
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton (1 000)	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505
Vertailukelpoinen EPS, euroa	0,44	0,37	0,42	0,41	0,35	0,32	0,30	1,23	0,97	1,38
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa	50	-2	-4	-27	273	-13	-7	44	253	226
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä, milj. euroa	-2	-	-	-	-	-	-	-2	-	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät veroissa, milj. euroa	-14	-	6	5	-54	3	2	-8	-49	-44
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	506	434	341	390	363	324	108	1 281	795	1 185
Liiketoiminnan rahavirta per osake, euroa	0,95	0,81	0,64	0,73	0,68	0,61	0,20	2,40	1,49	2,22
Korolliset nettovelat kauden lopussa, milj. euroa	1 479	1 876	1 873	2 100	2 465	2 635	2 419	1 479	2 465	2 100
Velkaantumisaste kauden lopussa, %	19	24	23	26	31	35	31	19	31	26
Investoinnit, milj. euroa	98	85	47	188	132	126	74	231	332	520
Investoinnit ilman yritysostoja ja osakehankintoja, milj. euroa	98	85	47	157	132	123	74	231	329	486
Oma pääoma per osake kauden lopussa, euroa	14,75	14,36	14,94	14,89	14,89	14,30	14,61	14,75	14,89	14,89
Henkilöstö kauden lopussa	19 559	20 711	19 870	19 578	19 874	20 900	20 210	19 559	19 874	19 578

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tämän osavuositarkastuksen lopussa.

Tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin

milj. euroa	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	Q1-Q4/15
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät										
Arvon alentumiset	-	1	-12	-	-1	1	-	-11	-	-
Rakennearjestelyt	-	-	-18	-2	4	-6	-1	-18	-3	-5
Realisoitumattomat rahavirran suojausten ja hyödykejohdannaisten käyvän arvon muutokset	3	-3	25	-22	2	8	-6	25	4	-18
Pitkäaikaisten varojen myyntivoitot	47	-	-	-	3	3	-	47	6	6
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutokset, jotka johtuvat arvioiden muutoksista	-	-	-	-	265	-	-	-	265	265
Muut varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat erät	-	-	-	-3	-	-19	-	-	-19	-22
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	50	-2	-4	-27	273	-13	-7	44	253	226
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	-2	-	-	-	-	-	-	-2	-	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät veroissa	-14	-	6	5	-54	3	2	-8	-49	-44
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	34	-2	2	-22	219	-10	-5	34	204	182
Vertailukelpoinen EBITDA										
Liikevoitto	364	262	277	220	513	206	203	903	922	1 142
Vähennettynä:										
Poistot ja arvonalentumiset ¹⁾	118	134	138	132	131	130	131	390	392	524
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakkuut ¹⁾	-7	-11	-16	-16	-24	-31	-16	-35	-71	-87
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	-2	-2	-	-	-2	-1	-	-5	-3	-3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-50	2	4	27	-273	13	7	-44	-253	-226
Vertailukelpoinen EBITDA	423	385	403	363	345	317	325	1 210	987	1 350
% liikevaihdosta	17,3	15,8	16,5	14,1	13,6	12,4	13,1	16,5	13,0	13,3
¹⁾ ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia erä										
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT)										
Liikevoitto	364	262	277	220	513	206	203	903	922	1 142
Vähennettynä:										
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-50	2	4	27	-273	13	7	-44	-253	-226
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT)	314	264	281	247	240	219	210	859	669	916
% liikevaihdosta	12,8	10,8	11,5	9,6	9,5	8,6	8,4	11,7	8,8	9,0
Vertailukelpoinen voitto ennen veroja										
Voitto ennen veroja	336	250	263	214	498	182	181	848	861	1 075
Vähennettynä:										
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-50	2	4	27	-273	13	7	-44	-253	-226
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Vertailukelpoinen voitto ennen veroja	288	252	267	241	225	195	188	807	608	849
Vähennettynä: Korko- ja muut rahoituskulut	13	15	10	13	12	20	12	38	44	57
	301	266	277	254	237	215	200	845	652	906
Sijoitettu pääoma, keskiarvo	10 433	11 701	11 005	11 079	11 080	11 059	11 025	10 737	11 046	10 977
Vertailukelpoinen ROCE, %	11,5	10,0	10,1	9,2	8,6	7,8	7,3	10,5	7,9	8,3
Vertailukelpoinen kauden voitto										
Kauden voitto	268	198	227	193	408	160	155	693	723	916
Vähennettynä:										
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-34	2	-2	22	-219	10	5	-34	-204	-182
Vertailukelpoinen kauden voitto	234	200	225	215	189	170	160	659	519	734
Vähennettynä: Määräysvallattomille omistajille kuuluva tilikauden voitto	-	-1	-	-	-	-	-	-	-	-
	234	199	225	215	189	170	160	658	519	734
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton (1 000)	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505	533 505
Vertailukelpoinen EPS, euroa	0,44	0,37	0,42	0,41	0,35	0,32	0,30	1,23	0,97	1,38
Oma pääoma, keskiarvo	7 767	7 819	7 959	7 944	7 788	7 718	7 642	7 907	7 712	7 712
Vertailukelpoinen ROE, %	12,1	10,2	11,3	10,8	9,7	8,8	8,4	11,1	9,0	9,5
Korolliset nettovelat										
Pitkäaikaiset korolliset velat	1 957	2 148	2 452	2 797	2 742	2 844	2 952	1 957	2 742	2 797
Lyhytaikaiset korolliset velat	636	592	574	269	461	537	350	636	461	269
Korolliset velat	2 593	2 740	3 025	3 066	3 203	3 381	3 302	2 593	3 203	3 066
Pitkäaikaiset korolliset rahoitusvarat	292	350	321	318	325	313	362	292	325	318
Rahavarat	771	459	803	626	394	409	469	771	394	626
Muut lyhytaikaiset korolliset rahoitusvarat	50	55	29	22	19	24	52	50	19	22
Korolliset rahoitusvarat	1 114	864	1 153	966	738	746	883	1 114	738	966
Korolliset nettovelat	1 479	1 876	1 873	2 100	2 465	2 635	2 419	1 479	2 465	2 100

Segmenttitiedot vuosineljänneksittäin

milj. euroa	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q1-Q3/16	Q1-Q3/15	Q1-Q4/15
Liikevaihto										
UPM Biorefining	541	563	568	584	554	601	533	1 672	1 688	2 272
UPM Energy	89	81	97	110	112	94	99	266	305	415
UPM Raflatac	355	360	351	363	353	351	342	1 065	1 046	1 409
UPM Specialty Papers	305	327	312	284	286	300	298	944	884	1 168
UPM Paper ENA	1 234	1 155	1 202	1 311	1 279	1 210	1 256	3 590	3 745	5 056
UPM Plywood	106	119	110	102	105	113	119	335	337	439
Muu toiminta	65	76	73	76	97	119	114	213	330	406
Sisäinen liikevaihto	-246	-229	-233	-248	-239	-219	-267	-708	-725	-973
Eliminoinnit ja täsmäytykset	-2	-6	-34	-8	-17	-21	-8	-42	-46	-54
Liikevaihto, yhteensä	2 445	2 445	2 446	2 574	2 530	2 548	2 486	7 336	7 564	10 138
Vertailukelpoinen EBITDA										
UPM Biorefining	132	140	175	166	161	153	134	448	448	614
UPM Energy	32	25	36	62	47	43	40	93	130	192
UPM Raflatac	43	43	41	36	39	33	29	128	101	137
UPM Specialty Papers	58	53	48	31	35	32	43	160	110	141
UPM Paper ENA	148	93	96	64	55	38	56	337	149	213
UPM Plywood	17	25	20	18	17	18	25	61	60	78
Muu toiminta	-7	-9	-10	-8	-4	-1	-3	-26	-8	-16
Eliminoinnit ja täsmäytykset	-2	16	-4	-6	-5	1	1	10	-3	-9
Vertailukelpoinen EBITDA, yhteensä	423	385	403	363	345	317	325	1 210	987	1 350
Liikevoitto										
UPM Biorefining	94	105	135	129	122	118	97	334	337	466
UPM Energy	30	22	33	51	45	21	38	85	104	155
UPM Raflatac	36	35	33	28	30	20	21	103	71	99
UPM Specialty Papers	36	30	23	10	12	11	22	89	45	55
UPM Paper ENA	160	47	-11	23	13	-9	5	197	9	32
UPM Plywood	12	19	14	10	11	13	19	45	43	53
Muu toiminta ¹⁾	-4	-9	0	-3	280	23	6	-13	309	306
Eliminoinnit ja täsmäytykset	1	12	50	-28	-	9	-5	62	4	-24
Liikevoitto, yhteensä	364	262	277	220	513	206	203	903	922	1 142
% liikevaihdosta	14,9	10,7	11,3	8,5	20,3	8,1	8,2	12,3	12,2	11,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa										
UPM Biorefining	-	-	-	-1	-	-	-	-	-	-1
UPM Energy	-	-	-	-7	-	-19	-	-	-19	-26
UPM Raflatac	-	-	-	-	1	-4	-	-	-3	-3
UPM Specialty Papers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UPM Paper ENA	47	2	-57	5	4	-1	-	-8	3	8
UPM Plywood	-	-	-	-2	-	-	-	-	-	-2
Muu toiminta ¹⁾	-	-	-	-	266	3	-1	-	268	268
Eliminoinnit ja täsmäytykset ²⁾	3	-4	53	-22	2	8	-6	51	4	-18
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, yhteensä	50	-2	-4	-27	273	-13	-7	44	253	226
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT)										
UPM Biorefining	94	105	135	130	122	118	97	334	337	467
UPM Energy	30	22	33	58	45	40	38	85	123	181
UPM Raflatac	35	35	33	28	29	24	21	103	74	102
UPM Specialty Papers	36	30	23	10	12	11	22	89	45	55
UPM Paper ENA	113	45	46	18	9	-8	5	205	6	24
UPM Plywood	12	19	14	12	11	13	19	45	43	55
Muu toiminta	-4	-9	1	-3	14	20	7	-13	41	38
Eliminoinnit ja täsmäytykset	-2	16	-3	-6	-2	1	1	11	-	-6
Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT), yhteensä	314	264	281	247	240	219	210	859	669	916
% liikevaihdosta	12,8	10,8	11,5	9,6	9,5	8,6	8,4	11,7	8,8	9,0

¹⁾ Vuoden 2015 kolmannen neljänneksen Muu toiminta sisältää biologisten hyödykkeiden käyvän arvon noston Suomessa 265 miljoonalla eurolla, pitkän aikavälin puun kantohintaennusteen ja diskonttauskoron muutosten johdosta.

²⁾ Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen eliminoinnit ja täsmäytykset sisältävät 3 miljoonan euron tuotot realisoitumattomien rahavirran suojausten ja hyödykejohtannaisten käyvän arvon muutoksista. Vuoden 2016 toisen neljänneksen eliminoinnit ja täsmäytykset sisältävät 3 miljoonan euron kulut realisoitumattomien rahavirran suojausten ja hyödykejohtannaisten käyvän arvon muutoksista sekä -1 miljoonan euron eliminointioikaisun liittyen Madison Paper Industries -yhteisyritykseen. Vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen eliminoinnit ja täsmäytykset sisältävät 28 miljoonan euron eliminointioikaisun liittyen Paper ENAssa tytäryrityksenä raportoituun Madison Paper Industries -yhteisyritykseen sekä 25 miljoonan euron tuoton realisoitumattomien rahavirran suojausten ja hyödykejohtannaisten käyvän arvon muutoksista. Vuonna 2015, eliminoinnit ja täsmäytykset sisältävät realisoitumattomien rahavirran suojausten ja hyödykejohtannaisten käyvän arvon muutokset.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden muutokset

milj. euroa	Q1-Q3/2016	Q1-Q3/2015	Q1-Q4/2015
Kirjanpitoarvo kauden alussa	4 895	4 707	4 707
Investoinnit	224	317	471
Vähennykset	-33	-11	-14
Poistot	-362	-364	-487
Arvonalentumiset	-9	-	-
Muuntoerot ja muut muutokset	-93	147	218
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	4 622	4 796	4 895

Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat

milj. euroa	30.9.2016				30.9.2015				31.12.2015			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Varat												
Kaupankäyntijohdannaiset	5	65	-	70	2	53	-	55	6	63	-	69
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	10	301	-	311	76	397	-	473	88	283	-	371
Myytavissä olevat sijoitukset	-	-	1 983	1 983	-	-	2 412	2 412	-	-	2 085	2 085
Yhteensä	15	366	1 983	2 364	78	450	2 412	2 940	94	346	2 085	2 525
Velat												
Kaupankäyntijohdannaiset	20	88	-	108	21	156	-	177	59	62	-	121
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	38	85	-	123	99	91	-	190	109	89	-	198
Yhteensä	58	173	-	231	120	247	-	367	168	151	-	319

Tasojen välillä ei ole ollut siirtoja.

Tason 2 rahoitusjohdannaisten käyvät arvot on arvioitu seuraavasti: korkotermiinien ja -futuuriin käyvät arvot perustuvat raportointikauden päättämispäivän markkinahintoihin; valuuttatermiinien käyvät arvot perustuvat raportointikauden päättämispäivän termiinihintoihin; valuuttaoptiot arvostetaan raportointikauden päättämispäivän markkinahintaan; koron- ja valuutanvaihtosopimukset arvostetaan tulevien

rahavirtojen nykyarvoon. Johdannaisten, joille ei ole saatavissa markkinahintaa (kuten kytketyt johdannaiset), käyvän arvon arvioimisessa käytetään soveltuvia arvostusmenetelmiä ja taustaoletuksia, jotka perustuvat raportointikauden päättämispäivän markkinanoteerauksiin.

Käyvät arvot, joiden määrittämiseen on käytetty merkittäviä muita kuin havainnoitavissa olevia syöttötietoja (taso3)

milj. euroa	MYYTÄVISSÄ OLEVAT SIIJOITUKSET		
	Q1-Q3/2016	Q1-Q3/2015	Q1-Q4/2015
Alkusaldo	2 085	2 510	2 510
Lisäykset	-	1	33
Vähennykset	-5	-	-35
Siirrot tasolle 3	-	1	1
Muuntoerot	-	1	-
Voitot ja tappiot			
Laajassa tuloslaskelmassa (myytävissä olevat sijoitukset)	-97	-101	-424
Loppusaldo	1 983	2 412	2 085

UPM Energy -liiketoiminta-alueen myytävissä olevien sijoitusten (Pohjan Voima Oy:n A-, B-, B2-, C-, C2-, M- ja V-osakkeet, Kemijoki Oy:n osakkeet ja Länsi-Suomen Voima Oy:n osakkeet) käyvän arvon määrittely perustuu diskontatun rahavirran malliin. Konsernin arvio sähkön hinnasta perustuu fundamenttipohjaiseen simulointiin Suomen aluehinnasta. Sähkön hinnan 5 %:n nousu tai lasku muuttaisi omaisuuden arvoa noin 334 miljoonaa euroa ylös- tai alaspäin. Mallissa käytetty 5,85 %:n diskontto-korkokanta on määritetty käyttäen painotettua keskimääräistä pääomakustannusta. Diskonttaustekijässä 0,5 %:n nousu tai lasku muuttaisi omaisuuden arvoa noin 320 miljoonaa euroa

alas- tai ylöspäin. Muut omaisuuden arvostukseen liittyvät epävarmuus- ja riskitekijät koskevat Olkiluoto 3 -ydinvoimalan kiinteähintaisen, avaimet käteen -projektin käynnistysaikataulua ja siihen liittyvää, meneillään olevaa välimiesmenettelyä voimalan toimittajan AREVA-Siemensin (Toimittaja) ja voimalan omistajan Teollisuuden Voima Oy:n (TVO) välillä. UPM:n epäsuora osuus Olkiluoto 3:n kapasiteetista on noin 31 % PVO B2-osakkeiden kautta. Välimiesmenettelyn mahdollista tulosta ei ole otettu huomioon arvon määrittämisessä. Muutoksilla toimintaa koskevassa sääntelyssä ja verotuksessa voi myös olla vaikutusta energiaomistusten arvoon.

Kirjanpitoarvoon arvostettujen rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

milj. euroa	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Pitkäaikaiset korolliset velat, ilman johdannaisopimuksia	1 878	2 694	2 755

Kaikkien muiden rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ovat lähellä kirjanpitoarvoja.

Vastuusitoumukset

milj. euroa	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Omasta velasta			
Kiinnitykset	150	218	220
Muiden puolesta			
Muut takaukset	2	5	4
Muut omat vastuut			
Leasingvastuut seuraavien 12 kuukauden aikana	69	59	65
Leasingvastuut sitä seuraavien 12 kuukauden aikana	356	335	355
Muut vastuut	164	137	180

Investointisitoumukset

milj. euroa	Käyttöön- otto	Kokonais- kustannukset	Mennessä 31.12.2015	Q1-Q3/2016	Jälkeen 30.9.2016
Kapasiteetin lisäys / Kymi	Q4 2017	98	-	7	91
Tehokkuuden parantaminen / Kaukaan sellutehdas	Q4 2016	52	3	24	25
Tehtaan laajennus / Otepää	Q4 2016	42	12	20	10

Johdannaisopimusten nimellisarvot

milj. euroa	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Korkoterminisopimukset	2 245	1 672	1 906
Koronvaihtosopimukset	1 990	2 118	2 131
Valuuttaterminisopimukset	2 568	4 323	2 949
Valuuttaoptiosopimukset, ostetut	5	–	25
Valuuttaoptiosopimukset, asetetut	–	–	48
Valuutanvaihtosopimukset	566	658	669
Hyödykejohdannaisopimukset	434	325	400

Myytävänä oleviksi luokitellut varat

Myytävänä oleviksi luokitellut varat sisältävät Madison Paper Industries -tehtaan vesivoimalaitokset Yhdysvalloissa. Lisää tietoja myytävänä oleviksi luokitelluista varoista on esitetty kohdassa ”Merkittävät tapahtumat raportointikaudella”.

Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastus (tilintarkastamaton) on laadittu standardin IAS 34 Osavuositarkastukset ja konsernin vuoden 2015 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan. Kirjatut tuloverot perustuvat vuoden arvioituun keskimääräiseen tuloveroasteeseen, jonka odotetaan toteutuvan koko tilikaudella.

Tässä esitettyjä vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyihin tunnuslukuihin eivätkä ne välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden käyttämien samankaltaisesti nimettyjen erien kanssa.

Tässä esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja lukuja.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Vertailukelpoinen EBITDA:

Liikevoitto – poistot – arvonalentumiset
 – biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakuut
 – osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista
 – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT):

Liikevoitto – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
 liikevoitossa

Vertailukelpoinen kauden voitto:

Kauden voitto – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Velkaantumisaste, %:

$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$

Korolliset nettovelat:

Korolliset velat – korolliset rahoitusvarat

Oman pääoman tuotto (ROE), %:

$\frac{\text{Voitto ennen veroja – tuloverot}}{\text{Oma pääoma (keskiarvo)}} \times 100$

Vertailukelpoinen ROE, %:

$\frac{\text{Voitto ennen veroja – tuloverot} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät}}{\text{Oma pääoma (keskiarvo)}} \times 100$

Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %:

$\frac{\text{Voitto ennen veroja} - \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma + korolliset velat (keskiarvo)}} \times 100$

Vertailukelpoinen ROCE, %:

$\frac{\text{Voitto ennen veroja} - \text{korko- ja muut rahoituskulut} - \text{vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät}}{\text{Oma pääoma + korolliset velat (keskiarvo)}} \times 100$

Segmenttien vertailukelpoinen ROCE (toimintapääoma), %:

Liikevoitto
 – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
 $\frac{\text{Pitkäaikaiset varat + vaihto-omaisuus} + \text{myyntisaamiset} - \text{ostovelat}}{\text{(keskiarvo)}} \times 100$

Tulos per osake (EPS):

Emoyhtiön omistajille kuuluva kauden voitto
 $\frac{\text{Kauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä}}{\text{ilman omia osakkeita}}$

Vertailukelpoinen EPS:

Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto
 – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
 $\frac{\text{Kauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä}}{\text{ilman omia osakkeita}}$

Oma pääoma per osake:

$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Tilinpäätöspäivän osakeantioikaistu osakemäärä}}$

Liiketoiminnan rahavirta per osake:

Liiketoiminnan rahavirta
 $\frac{\text{Kauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä}}{\text{ilman omia osakkeita}}$

Ne tämän katsauksen kannanotot, jotka eivät koske jo toteutuneita tosiasioita, ovat tulevaisuutta koskevia arvioita. Tällaisia arvioita ovat esimerkiksi odotukset, jotka koskevat markkinoiden kasvua ja kehitystä, kasvua ja kannattavuutta koskevat odotukset sekä lausumat, joissa esiintyy sana "uskoa", "odottaa", "ennakoida", "aavistaa" tai muu vastaava ilmaisu. Koska nämä arviot perustuvat tämänhetkisiin suunnitelmiin ja arvioihin, ne sisältävät riskejä ja epävarmuustekijöitä, jotka saattavat johtaa siihen, että todelliset tulokset poikkeavat olennaisesti niitä koskevista kannanotoista. Tällaisia tekijöitä ovat mm. (1) toimintaedellytykset, kuten esim. tuotannon jatkuva onnistuminen ja siitä saatava tehokkuushyöty, tuotantopanosten saatavuus ja kustannukset, tuotekehityksen jatkuva onnistuminen, uusien tuotteiden kysyntä, nykyisten ja tulevien yhteistyöjärjestelyiden onnistuminen, liiketoimintastrategian tai kehityssuunnitelmien tai -kohteiden muuttuminen, konsernin patenttien ja muiden immateriaalioikeuksien tuottaman suojan muuttuminen, edellytysten muuttuminen koskien pääoman saantia hyväksyttävillä ehdoilla; (2) alan olosuhteet, kuten esim. tuotteiden kysynnän voimakkuus, kilpailutilanne, konsernin tuotteiden maailmanlaajuiset vallitsevat ja tulevat markkinahinnat ja niitä koskevat hinnoittelupaineet, konsernin asiakkaiden ja kilpailijoiden taloudellinen tilanne, kilpailijoiden mahdolliset uudet kilpailevat tuotteet ja teknologia; ja (3) yleinen taloudellinen tilanne, kuten esim. konsernin maantieteellisten päämarkkina-alueiden taloudellinen kasvuaste tai valuuttakurssien ja korkotason muutokset. Keskeiset tulokseen vaikuttavat tekijät ja konsernin kustannusrakenne esitellään vuoden 2015 vuosikertomuksen sivulla 18. Riskit ja mahdollisuudet esitellään vuosikertomuksen sivuilla 17–18 sekä riskit ja riskienhallinta sivuilla 84–86.

www.upm.fi

UPM-Kymmene Oyj
Alvar Aallon katu 1
PL 380
00101 Helsinki
puh. +358 2041 5111
fax +358 2041 5110
info@upm.com
ir@upm.com